

به نام خدا

چستی فرهنگ

چرای کار فرهنگی

(همراه با راهکار های خودسازی معرفتی)

ضمیمه این کتاب، جزوه غرب شناسی (خلاصه غرب شناسی سید احمد رهنمایی) است.

کاری از موسسه آموزشی پژوهشی میثاق

رهبر معظم انقلاب، بارها و بارها در بیاناتشان به بحث فرهنگ و اهمیت کار فرهنگی پرداخته اند و با تمام توان خود، مسلمانان را به انجام کار فرهنگی (جهاد فرهنگی) فراخوانده و حجت را بر همگان تمام کرده اند.

در این جزوه می‌کوشیم تا برای افرادی که هنوز با معانی فرهنگ و روش‌های کار فرهنگی آشنا نیستند، روشنگری‌ای انجام دهیم:

- فرهنگ چیست؟

مقام معظم رهبری طی بیانی فرهنگ را به این صورت تعریف می‌کنند: "مراد ما از فرهنگ، همان ذهنیت‌هاست. هر جا که من تعبیر فرهنگ را به کار می‌برم، مرادم آن معنای عام فرهنگ است؛ یعنی آن ذهنیت‌های حاکم بر وجود انسان که رفتارهای او را به سمتی هدایت می‌کند - تسریع، یا کند می‌کند - این، حداقل نیمی از عوامل تعیین‌کننده و پیش‌برنده و جهت‌دهنده به همه رفتارهاست."

در واقع طبق این بیان، فرهنگ همان تفکر انسان است که به رفتارهای او جهت می‌دهد و منشا کارهای خوب و بد اوست. به بیانی دیگر، فرهنگ جهان بینی و ایدئولوژی هر فردی است که به او جهت می‌دهند و رفتار او را می‌سازند.

ایشان همچنین در جایی دیگر و در بیان ارزش فرهنگ می‌فرمایند: "من در ارزشگذاری ذهن خودم، به مسائل فرهنگی بهای زیادی می‌دهم. یعنی این طور اعتقاد دارم که قوام یک کشور به فرهنگ است.... ما اگر توانستیم فرهنگ این کشور را با پایه‌های مستحکم و قویم و نهاد‌های صحیحی که کارایی لازم را داشته باشند، پشتیبانی و تقویت کنیم، کار این کشور روی غلتک خواهد افتاد و پیشروی این کشور در همه زمینه‌های مورد نظر تضمین خواهد شد."

- تهاجم فرهنگی چیست؟

رهبر عظیم الشان، در خصوص تهاجم فرهنگی یا همان جنگ نرم (جنگ روانی) اینگونه می فرماید " امروز جنگ نظامی با ما خیلی محتمل نیست - نمیگوئیم بکلی منتفی است، اما خیلی محتمل نیست - لکن جنگی که وجود دارد، از جنگ نظامی اگر خطرش بیشتر نباشد، کمتر نیست؛ اگر احتیاط بیشتری نخواهد، کمتر نمی خواهد. در جنگ نظامی دشمن به سراغ سنگرهای مرزی ما می آید، مراکز مرزی ما را سعی می کند منهدم بکند تا بتواند در مرز نفوذ کند؛ در جنگ روانی و آنچه که امروز به او جنگ نرم گفته می شود در دنیا، دشمن به سراغ سنگرهای معنوی می آید که آنها را منهدم کند؛ به سراغ ایمانها، معرفتها، عزمها، پایه ها و ارکان اساسی یک نظام و یک کشور؛ دشمن به سراغ اینها می آید که اینها را منهدم بکند و نقاط قوت را در تبلیغات خود به نقاط ضعف تبدیل کند؛ فرصتهای یک نظام را به تهدید تبدیل کند. این کارهائی است که دارند می کنند؛ در این کار تجربه هم دارند، تلاش هم زیاد دارند می کنند، ابزار فراوانی هم در اختیارشان هست.

رهبر انقلاب بارها و بارها و به کرات اعلام می دارند که ما تحت یک تهاجم وسیع فرهنگی قرار گرفته ایم و در کلامی مظلومانه، در حالی که ناراحتی خود را از آگاه نبودن اطرافیان و مردم ابراز می دارد، می فرماید: "همینی که حالا معمول شده که در بیانها و در تلویزیون و توی تبلیغات و توی دادگاه و توی زبان همه، میگویند: جنگ نرم؛ راست است، این یک واقعیت است؛ یعنی الان جنگ است. البته این حرف را من امروز نمیزنم، مسن از بعد از جنگ - از سال ۶۷ - همیشه این را گفته ام؛ بارها و بارها، علت این است که من صحنه را می بینم؛ چه بکنم اگر کسی نمی بیند؟! چه کار کند انسان؟! من دارم می بینم صحنه را می بینم تجهیز را می بینم صف آرائی ها را می بینم دهانهای با حقد و غضب گشوده شده و دندانهای با غیظ به هم فشرده شده علیه انقلاب و علیه امام و علیه همه این آرمانها و علیه همه ی آن کسانی که به این حرکت دل بسته اند را؛ اینها را انسان دارد می بیند، خب چه کار کند؟"

ایشان همچنین پرده از اهداف شوم مهاجمین بر می دارند و ابراز می دارند: "هدف تهاجم فرهنگی دشمن این است که ذهن مردم را عوض کند، از راه اسلام دور نماید و از مبارزه نا امید نماید....لیکن آنچه بیشتر از همه خطرناک است، ذهن و فکر و روحیه جوان است."

- کار فرهنگی چیست؟

با توجه به توضیحات بالا، به راحتی می توان دلایل تاکید شدید مقام ولایت به فرهنگ و جلوگیری از تهاجم فرهنگی را فهمید.

بدین ترتیب، هر عمل و حرکتی که علیه تهاجم فرهنگی غرب و در جهت مبارزه با آن و یا حتی حمله به فرهنگ غرب صورت گیرد، به نوعی کار فرهنگی است.

در واقع، کار فرهنگی در معنای کلی، به مجموعه فعالیت هایی که برای تغییر یا تثبیت یک فکر و نگرش خاص در ذهن مخاطب مورد نظر، با استفاده از هر ابزار و وسیله ای صورت میگیرد می گویند.

رهبر انقلاب در خصوص کار فرهنگی نیز می فرمایند: "اهمیت کار فرهنگی نباید مورد غفلت قرار گیرد. در کار فرهنگی هیچ وقفه و تعللی جایز نیست؛ چون بیشترین تلاش دشمنان بر روی جامعه و ملت و کشور ما، تلاش فرهنگی است. این مبالغه نیست! بیشتر و پرحجم تر و مؤثرتر از تلاشهای سیاسی و امنیتی، تلاش فرهنگی است. علت هم این است که آنها میدانند اگر در تلاشهای فرهنگی علیه انقلاب موفق و پیروز شوند، بقیه ی کارها برای آنها آسان خواهد شد؛ لذا روی این متمرکزند."

همانطور که دانستید، کار فرهنگی یکی از کارهای بسیار مهمی است که متاسفانه به دلیل سهل انگاری برخی از ماها (انقلابیون) مورد غفلت واقع شده و در پی خود

مشکلات فراوانی را به بار آورده است. به همین دلیل پرداختن به این موضوع بسیار حائز اهمیت می باشد.

در ابتدا برای شروع کار فرهنگی شما باید خود را در دو زمینه معنوی و معرفتی، به خوبی بسازید.

ما در این جزوه سعی بر این داریم که بیشتر به خودسازی معرفتی پرداخته و بحث درباره خودسازی معنوی را به کتاب هایی که در این زمینه نوشته شده اند ارجاع دهیم.

از جمله کتابهایی که در خصوص خودسازی معنوی نوشته شده اند می توان به جهاد اکبر (امام خمینی (ره))، رساله لقاء الله (سید احمد فهری) و تطهیر خیال (سید بهروز طیبان) اشاره نمود.

- اصول خودسازی معرفتی:

با نگاهی گذرا به بیانات حضرت آقا در خصوص کار فرهنگی، می توان سه اصل را برای خودسازی معرفتی بر شمرد که در ادامه به بررسی آنها خواهیم پرداخت:

الف- شناخت جبهه مقابل و راه های نفوذ

ب- یافتن نگاه اسلامی در امور

ج- تطبیق با وضعیت فعلی جامعه:

۱- شناخت جبهه مقابل و راه های نفوذ:

همانطور که می دانید برای مقابله با یک پدیده که به سرعت در حال رشد و انتشار است، اولین کاری که باید صورت بگیرد، شناخت دقیق آن و بررسی راه های ورود و نقاط ضعف و قوت آن است.

به طور مثال وقتی که سرطانی در بدن شروع به رشد کردن می کند، پزشک معالج در اولین مرحله به شناسایی نوع سرطان و نقاط ضعف و قوتش پرداخته و سپس شروع به تجویز دارو و در انتها درمان میگیرد.

یا مثال دیگری که می توان زد این است که مثلاً شما یک دانشجوی مهندسی هستید. همانطور که می دانید، دروس مهندسی پر از فرمول های مختلفی هستند که هر کدام برای شرایط خاصی به کار می روند. حال اگر استاد شما قبل از طرح مسئله، شروع به گفتن تعداد زیادی فرمول کند و بعد از آن تازه مسئله خود را مطرح کند، شما در به کار بردن فرمول ها دچار مشکل خواهید شد. ولی اگر قبل از گفتن فرمول ها و ابتداها به طرح مسئله و بررسی آن بپردازد، قطعاً فرمول ها راحت تر در ذهن شما فرو خواهند نشست.

با توجه به دو مثال فوق، نتیجه میگیریم که در کار فرهنگی، قبل از اینکه به بررسی عمیق دین و تفکرات خود پردازیم، بهتر است اول مبانی فکری دشمن را بررسی کرده و پس از بازرسی آن و یافتن مبانی و راه های نفوذ، شروع به عمیق کردن نگاه به دین و عقیده خود کنیم. (البته این نکته را باید توجه داشت که فرد باید حداقلی از اعتقادات دینی خود را داشته باشد. یعنی مثلا به اصول دین اعتقاد داشته باشد و برخی امور را بداند. نه اینکه با ذهنی خالی به سراغ بنیان های فکری دشمن برود! در صورت عدم رعایت این نکته، فرد دچار ضرر هایی جبران ناپذیر خواهد شد)

کار آمدی این روش را بر اساس یک مثال که احتمالا برای شما هم پیش آمده، بررسی می کنیم.

فرض کنیم که ما شروع به خواندن کتابهای شهید مطهری کنیم و همه آنها را بخوانیم و در این مدت با هیچ اندیشه مخالفی برخورد نداشته باشیم. خود شاهد خواهید بود که مثلا پس از خواندن کتاب دوم، محتوا و مطالب کتاب اول از ذهنتان می پرد. دلیل این واقعه این است که چون فکر و ذهن شما، این محتوا را بی فایده دانسته، آن را از ذهن بیرون ریخته و به جای آن محتوای جدید دریافت کرده است.

در مقابل اگر شما با یک شبهه مواجه بوده و برای رفع آن به کتب شهید مطهری مراجعه کنید، مطالب مرتبط با آن شبهه، به این راحتی از ذهنتان بیرون نخواهد رفت.

از آنجا که شناخت جبهه مقابل اولین قدم در کار فرهنگی است و اگر این قدم را استوار برداریم، دیگر مراحل به آسانی طی خواهند شد، پس این قسمت را با شرح و بسط بیشتری بیان می کنیم و در مراحل بعد، شما را به منابع رجوع می دهیم.

الف) شناخت غرب، مبانی فکری و راه های نفوذ:

به وضوح میتوان فهمید که تهاجم فرهنگی ای که علیه ما در حال اعمال است، از سوی غرب و سران استکبار است.

شاید سوال مطرح شود که چرا تا به حال خبری از تهاجم فرهنگی شرق به ما نشده است؟ جواب این است که شرق، به دلیل برخی اعتقادات خاص که دارند، فرهنگی مرده برای خود ساخته اند، به این معنی که دنبال ارائه فرهنگ خود به دیگران نیستند. البته برخی کشور های شرقی بوده اند که تهاجم های فرهنگی ای اعمال کرده اند ولی آنها نیز غالباً متأثر از تفکر کمونیستی و مارکسیستی بوده اند که منشا آن تفکر ها نیز به غرب بر میگردد.

پس با توجه به این مقدمات، برای شروع کار فرهنگی، باید بررسی غرب میپردازیم تا ضمن بررسی تاریخ غرب، با مبانی فکری آنها، دلایل تهاجم فرهنگی علیه دیگر کشور ها توسط آنها و راه های نفوذشان بیشتر آشنا شویم.

رجوع شود به جزوه غرب شناسی (خلاصه کتاب سید احمد رهنمایی)

ب) گوش دادن مداوم به بیانات رهبری:

رهبر انقلاب بارها و بارها در بیاناتشان درباره فرهنگ غرب و راه های نفوذشان صحبت هایی داشته و دارند. بنا براین گوش دادن مداوم به بیانات ایشان یکی از راه های بسیار مناسب برای شناخت جبهه مقابل است.

ج) کتاب ها و سخنان دیگر سخنرانان:

در زمینه فرهنگ غربی و روش های تهاجم فرهنگی بر علیه ما، سخنرانان مطرحی همچون دکتر حسن عباسی، استاد علی اکبر رائفی پور و استاد رحیم پور ازغدی، سخنانی داشته و دارند که استفاده از این سخنان نیز در شناخت غرب به ما کمک می کند.

د) فیلم ها و مستند های مختلف:

امروزه فیلم ها و مستند های مختلفی را می توان پیدا کرد که با محوریت و موضوع نفوذ و سبک زندگی غربی ساخته شده اند.

استفاده از این مستند ها نیز می تواند شما را در شناخت بهتر جبهه غرب یاری کنند.

۲- یافتن نگاه اسلامی در امور:

پس از آشنا شدن با غرب مدرن، نوبت به مرحله بعدی کار که در واقع اسلامی کردن نگاه است، میرسیم.

در این مرحله، استفاده از کتاب هایی همچون کتاب های طرح ولایت، کتب شهید مطهری و شهید بهشتی، لزوم خود را نشان می دهند.

این کتب با ارائه نگاه صحیح اسلامی به موضوعات، ما را در اسلامیزه کردن نگاهمان یاری می دهند.

ان شالله در ویدیو های بعدی به جزئیات این امر خواهیم پرداخت.

۳- تطبیق با وضعیت فعلی جامعه:

پس از شناخت غرب و شناخت اسلام، نوبت به این می رسد که ما شرایط فعلی جامعه را با راهی که غرب رفته است و ما هنوز در ابتدای آن هستیم مقایسه کنیم.

این کار کمک می کند تا وضعیت خطیری که در آن گرفتار هستیم را به خوبی

درک کرده و همانطور که رهبری میفرمایند، ببینیم صحنه را ببینیم تجهیز را

ببینیم صف آرائی ها را ببینیم دهانهای با حقد و غضب گشوده شده و دندانهای با

غیظ به هم فشرده شده علیه انقلاب و علیه امام و علیه همه این آرمانها و علیه همه

ی آن کسانی که به این حرکت دل بسته اند را.